

De 21ste eeuw is de eeuw van de architectuur

O | 2 Labgebouw toont uniek concept

HET INRICHTEN VAN EEN KWALITATIEF HOOGSTAANDE LABOMGEVING WORDT STEEDS KOSTBAARDER. SAMENWERKING IS EEN MIDDEL OM ONDERZOEK BETAALBAAR TE HOUDEN. HET O | 2 LABGEBOUW VAN DE VRIJE UNIVERSITEIT AAN DE AMSTERDAMSE ZUIDAS, EEN ONTWERP VAN EGM ARCHITECTEN, STAAT VOOR EFFICIËNT EN EFFECTIEF GEBRUIK VAN ONDERZOEKINFRASTRUCTUUR.

Door: Gijs Riggers, architect en partner EGM

Ontmoetingsruimte aan het atrium, licht-inlatend middelpunt.
Foto: Caren Huygelen

Kostbare apparatuur wordt gedeeld en dit gaat zelfs zo ver dat er een 'lab hotel' is ingericht: Mylab@O12. Samenwerkingspartners of spin-offs kunnen hier tijdelijk ruimte huren en gebruik maken van alle beschikbare faciliteiten. Het mes snijdt aan twee kanten, het maakt onderzoek betaalbaarder en

de tijdelijke gebruikers zorgen voor meer kruisbestuivingen in de onderzoekswereld.

Deze samenwerking van UvA, VU en VUmc op het gebied van Human Life Science is een voorwaarde voor beter en betaalbaar onderzoek. Het vraagt ook om een nieuwe kijk op het inrichten

---

'De complexiteit van de wereld van vandaag vraagt om oplossingen die ontstaan vanuit de samenwerking van specialisten'

---

van een omgeving waarin samenwerken centraal staat. Met als resultaat wezenlijk andere gebouwen dan we als gebruikers tot nu toe gewend zijn, waarin concurrentie plaatsmaakt voor het delen van kennis. Andere gebouwen die op een andere manier tot stand komen. Dit vraagt om een architect die in toenemende mate in staat is om een bredere rol te spelen in samenspraak met en met kennis van toekomstige gebruikers en processen, het vraagt om verdieping. Alleen zo ontstaat een gebouw (de hardware) waarin de dynamiek van de processen (de software) tot een optimaal resultaat leidt. Niet alleen nu, maar ook duurzaam de toekomst in.

INTERNATIONALE AMBITIES VERWEZENLIJKEN

De samenwerking van UvA, VU en VUmc op het gebied van Human Life Sciences is ook noodzakelijk om een belangrijke rol te blijven spelen in de academische wereld, nationaal en internationaal. Deze samenwerking krijgt gestalte door de vorming van een vernieuwde VU Campus aan de Amsterdamse Zuidas waar het O12 Labgebouw onderdeel van uitmaakt. De campusontwikkeling op deze locatie in Amsterdam benadrukt de ambitie een bijdrage te leveren aan de frontlinie van internationale vraagstukken in het bèta-medisch domein rondom bijvoorbeeld hart- en vaatziekten bij vrouwen en het versterken van de afweer tegen kanker met vaccins. Naast dit internationale perspectief sluit de VU Campus ook nadrukkelijk aan bij de lokale context. Het is een inclusieve omgeving waarin ontmoeting van wetenschap, sport en cultuur, internationaal en interdisciplinair, centraal staat.

De eenentwintigste eeuw is dan ook de eeuw van de architectuur. Niet alleen de architectuur van stenen die we al duizenden jaren kennen, maar vandaag vooral de architectuur in de brede zin van het woord. Architectuur als vakgebied voor het inrichten van omgevingen: de ruimtelijke omgeving, sociale omgevingen en digitale omge-

Het OI2 lab als lichtend baken.

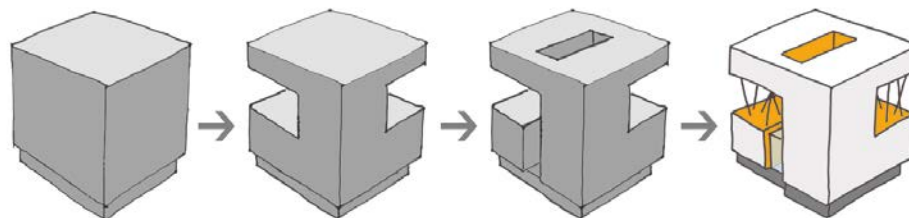
vingen. Met een goede architectuur krijgen alle deelnemers van deze omgevingen de kans het maximale uit zichzelf en beschikbare resources te halen. Het nieuwe OI2 Labgebouw is een prachtig eigentijds voorbeeld van zo'n omgeving waarin ruimte, mensen en techniek elkaar gevonden hebben.

VERBINDEN EN ONTMOETEN ALS NOODZAKELIJKE RANDVOORWAARDEN

Het nieuwe OI2 Labgebouw is door EGM architecten bedacht, ontworpen en gemaakt vanuit een duidelijke visie. De complexiteit van de wereld van vandaag vraagt om oplossingen die ontstaan vanuit de samenwerking van specialisten. Het OI2 Labgebouw is een gebouw waar studenten, onderzoekers, medewerkers, overheid en bedrijfsleven elkaar ontmoeten. Het is voor het eerst dat onderzoekers van verschillende instellingen aan één onderzoeksthema in één universitair gebouw werken. De visie van verbinding en ontmoeting is in het gebouw doorgevoerd in alle aspecten van het ontwerp. Het uitgangspunt is een gebouw in zijn meest com-

pacte vorm: een kubus. Dit is de ideale basis voor korte lijnen en maximaal raakvlak. In het hart van de kubus bevindt zich een atrium dat alle verdiepingen met elkaar verbindt. Om het atrium te verbinden met de omgeving zijn extra uitsneden in de kubus gemaakt. Deze zorgen tegelijkertijd voor veel daglicht. Gedurende de dag danst het zonlicht door het atrium waarin het alle hoeken raakt. Als het buiten donker wordt, werken het atrium en de uitsneden als een lantaarn voor de omgeving. Bijzonder zijn in dat licht de zogenaamde mikado's: de fraai aangelichte verzameling scheve kolommen die staan in een van de uithollingen van de kubus en de bovenste verdiepingen dragen.

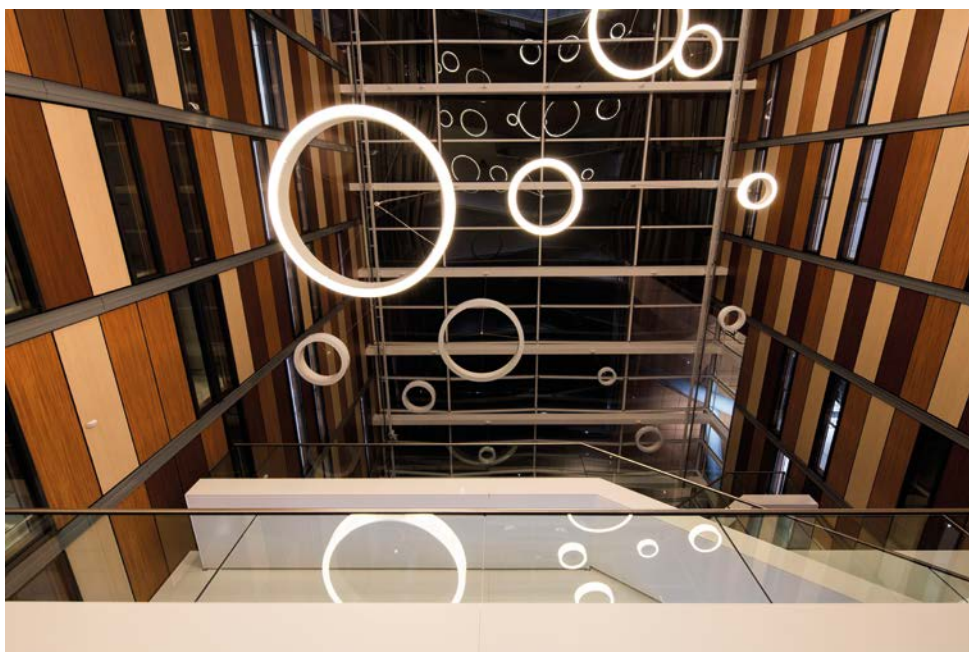
Van kubus tot open gebouw.

NIEUW ONTWIKKELDE ROUTINES

De inrichting van het gebouw is opgezet op basis van een heldere zonering. Laboratoria bevinden zich aan de west- en oostkant en benutten de volledige lengte van de zijde van het gebouw. Ondersteunende ruimtes voor laboratoria, overleg ruimtes en pantry's bevinden zich in de naastgelegen middenzones. Aan de noord- en zuidkant van het gebouw bevinden zich de kantoorzones. Voor alle zones geldt dat de indeling is opgebouwd volgens modulaire principes en gebruik maken van standaardisatie van opzet en inrichting van ruimtes. In deze basisinrichting is 80% standaard waaraan 20% wordt toegevoegd in de vorm van bijzondere gassen, extra zuurkas-

Atrium bij avond.

ten, krachtstroom, trilling-arme zones, laminaire flow of extra datapunten. Deze standaardisatie is het resultaat van een Lean traject waarin de werkprocessen van alle onderzoeksafdelingen onder de loep zijn genomen. Dankzij de nieuwe opzet zijn de ruimten uitwisselbaar. Daarnaast zijn de werkprocessen beter en efficiënter. De standaardisatie leidt tot minder fouten door nieuw ontwikkelde routines.

Aansluitend op de laboratoria zijn de werkprocessen ontleed en is gewerkt aan een concept waarbij uitwisselbaarheid en ontmoeting van

vakgebieden het uitgangspunt vormen. Hiervoor is een compleet nieuw werkconcept ontwikkeld dat aansluit bij dit uitgangspunt: Smart@O12. Alle verschillende activiteiten van het werkproces krijgen daarin een eigen plek in een mix van werkplekken. Een belangrijke rol speelt daarbij de IT-infrastructuur. Op alle werkplekken is het mogelijk in te loggen op de eigen IT-omgeving. Ook de programmering en reservering van vergaderzalen en overleg ruimten wordt dankzij het IT-systeem optimaal afgestemd en benut. Deze flexibiliteit is ook de basis voor aanpasbaarheid voor de toekomst waarin nieuwe sa-

Zuidas Amsterdam, in het midden het O12 lab; foto: Gerbert Poppenk.

menwerkingsverbanden en onderzoekstechnieken zullen ontstaan.

Het gebouw is niet alleen slim en efficiënt, het is bovenal ook een omgeving die warm en aantrekkelijk is om te verblijven. Het atrium is een prachtige ruimte door het licht en de balkons van alle verdiepingen die als een waterval met elkaar in verbinding staan. De hal heeft een uitnodigend en publiek karakter voor alle bezoekers van de VU Campus. Het Science Café en het Eat Meet Work restaurant zijn functies in de plint, de onderste laag van het gebouw, die aansluiten bij dit karakter. In combinatie met het auditorium ontstaat de mogelijkheid om bijeenkomsten te organiseren. Bijzonder zijn ook de practicumzalen die in de plint van het gebouw zitten en direct vanuit de hal toegankelijk zijn. Het onderstreept de openheid en toegankelijkheid in het karakter van het O12 Labgebouw. Een nieuwe mindset voor samenwerking. <

EGM

EGM architect en partner Gijs Riggers: "Ik ben er van overtuigd dat de nieuwe gebouwen zoals het O12 Labgebouw de toekomst zijn. Deze nieuwe typen gebouwen vragen om een nieuwe rol van de architect en om een vernieuwing van het profiel van het architectenbureau. EGM is het nieuwe label waar EGM architecten deel van uitmaakt. De bundeling van Architectuur, Kennis en Samenleving vormt het DNA van EGM. De pijlers die EGM vormen zijn Powered by EGM, EGM r&d, EGM interieur en EGM adviseurs. Pijlers waarin de verdieping van de specialismen tot zijn recht komt. Samen vormen ze het fundament waarmee we effectief de nieuwe uitdagingen aanpakken die de wereld van morgen maken."

Gijs Riggers

Gijs Riggers (1973) is architect en partner bij EGM architecten en verantwoordelijk voor Research & Development. Gijs studeerde in 1997 af aan de TU Delft met een eervolle vermelding voor zijn afstudeerproject 'De Flat'. Na zijn verhuizing naar New York won hij European 5, een Europese prijsvraag voor jonge architecten, en de internationale prijsvraag 'Building voor Bouwkunde' van de TU Delft. Gijs is regelmatig spreker bij congressen en symposia. Zijn heldere visie op de huisvesting van de toekomst draagt bij aan interessante ontwerpogaven in binnen- en buitenland.